

Giáo dục khởi nghiệp từ nông nghiệp cho thanh niên nông thôn tỉnh Hưng Yên

Nguyễn Diệu Linh*; Âu Minh Duy**

*ThS, Giảng viên Khoa Công tác Thanh thiếu niên, Học viện Thanh thiếu niên Việt Nam

** Sinh viên Khoa Công tác Thanh thiếu niên, Học Thanh thiếu niên Việt Nam

Received: 5/3/2023; Accepted: 10/3/2023; Published: 15/3/2023

Abstract: Education of skills from agriculture is an urgent requirement to meet the trend of renewing educational content for young people in the current period, implementing the Program "Supporting youth skills in the period 2022 - 2030" according to Decision Decision No. 897/QĐ-TTg of the Prime Minister dated July 26, 2022". The Ho Chi Minh Communist Youth Union of Hung Yen province has actively organized activities to educate young people on agricultural skills for rural youth. The article presents the education of skills from agriculture for rural youth in Hung Yen province today.

Keywords: Education skills, Education skills from agriculture; Youth education; Education work of the Union.

1. Đặt vấn đề

Giáo dục khởi nghiệp (GDKN) được xem là một trong những nội dung rất quan trọng cần được Đoàn TNCS Hồ Chí Minh đẩy mạnh. Bởi KN không chỉ góp phần nâng cao thu nhập, tạo việc làm cho thanh niên mà còn thúc đẩy tăng trưởng kinh tế cho đất nước. Đặc biệt, thanh niên nông thôn (TNNT) khởi nghiệp (KN) góp phần to lớn trong việc nâng cao thu nhập, giải quyết việc làm. Tuy nhiên, TNNT hiện nay phần lớn ly hương thay vì lập thân, lập nghiệp tại địa phương. Điều này ảnh hưởng rất lớn đến cơ cấu phân bố dân cư, sự phát triển KT – XH giữa các vùng. Chính vì vậy, GDKN từ nông nghiệp cho TNN được xem là vô cùng cần thiết. Qua đó, không chỉ giúp TNNT hình thành ý tưởng KN tạo việc làm, nâng cao thu nhập mà còn góp phần phát huy tiềm năng địa phương, đáp ứng yêu cầu xây dựng nông thôn mới (NTM).

Tỉnh Hưng Yên là vùng đất được tự nhiên ưu đãi cho nhiều tiềm năng để phát triển nông nghiệp (NN). Vì vậy, UBND tỉnh Hưng Yên đã phê duyệt Kế hoạch số 142/KH-UBND ngày 16/9/2021 về việc “Hỗ trợ hệ sinh thái KN đổi mới sáng tạo (ĐMST) tỉnh Hưng Yên giai đoạn 2021 – 2025”. Trên cơ sở chương trình hỗ trợ KN tại địa phương, gắn với việc thực hiện Chương trình “Hỗ trợ thanh niên KN giai đoạn 2022 – 2030” theo Quyết định số 897/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ ngày 26/7/2022, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tỉnh Hưng Yên đã tích cực tổ chức các hoạt động GDKN cho TNNT. Trong đó, hướng tới mục tiêu giáo dục, tạo môi trường thuận lợi để hỗ trợ TNNT nâng cao nhận thức, hình thành các ý tưởng

KN trong lĩnh vực NN ứng dụng công nghệ cao, chuyển đổi số, phát triển tài nguyên bản địa, hình thành các sản phẩm đặc trưng. Tuy nhiên, GDKN từ nông nghiệp là vấn đề rất mới, khả năng lan toả còn thấp, chưa phát huy được tính sáng tạo, tích cực trong hoạt động KN của TNNT tại địa phương.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Lý luận về GDKN từ NN cho TNNT

Khái niệm GDKN từ nông nghiệp

Ở góc độ kinh tế, GDKN là sự truyền đạt chính thức có cấu trúc về năng lực kinh doanh, cung cấp các khái niệm, kỹ năng và nhận thức về thái độ, được các cá nhân vận dụng trong quá trình bắt đầu và định hướng phát triển các dự án trong tương lai”

GDKN từ NN được xác định là quá trình cung cấp kiến thức về KN từ NN của chủ thể đến đối tượng giáo dục, thông qua các phương thức giáo dục phù hợp nhằm hình thành cho họ phẩm chất và năng lực bắt đầu một công việc kinh doanh, thúc đẩy tinh thần KN sáng tạo tại NT, đáp ứng yêu cầu phát triển của xã hội hiện nay.

Mục tiêu của giáo dục: i) thúc đẩy tinh thần KN từ NN, trang bị kiến thức, kỹ năng về KN cho TNNT; ii) tạo môi trường hỗ trợ TNNT hình thành và hiện thực hoá các ý tưởng, dự án KN từ NN thông qua các HĐGD, góp phần tạo việc làm, nâng cao thu nhập; iii) góp phần nâng cao nhận thức, phương pháp hỗ trợ TNNT về KN từ NN cho cán bộ Đoàn chuyên trách tại địa phương; iv) góp phần tạo thu nhập cho bản thân TNNT nói riêng và thúc đẩy phát triển kinh tế của địa phương nói chung.

Đối tượng giáo dục và các lực lượng giáo dục

ĐNNT là “những người có độ từ 16 đến 30 tuổi, sinh sống ở NT và chủ yếu làm nghề nông” (Trần Văn Miêu, 2010).

Chủ thể chính trong GDKN từ NN cho TNNT được xác định là Đoàn TNCS Hồ Chí Minh. Thông qua các hoạt động gắn liền với chương trình “Đồng hành với thanh niên KN, lập nghiệp”, Đoàn Thanh niên đã mọi điều kiện thuận lợi để TNNT thể hiện, phát huy năng lực và khả năng tư duy sáng tạo. Ngoài ra, các lực lượng phối hợp (LLPH) gồm: Gia đình, nhà trường, Hội Liên hiệp Thanh niên (LHTN) Việt Nam, Hội ND Việt Nam, các doanh nghiệp/cơ sở sản xuất kinh doanh (SXKD), hợp tác xã (HTX) nông sản.

Nội dung giáo dục gồm: i) những kiến thức cơ bản về KN, nhằm cung cấp cho TNNT những kiến thức nền tảng liên quan đến KN, nội dung gồm: Quan điểm, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về KN; Đề án, dự án, chương trình hỗ trợ thanh niên KN của địa phương; Đề án, dự án, chương trình hỗ trợ TN KN của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh; Kiến thức về quy trình KN; ii) các tiềm năng KN từ NN. Nếu biết nắm bắt các điều kiện sẽ giúp TNNT thuận lợi KN trong lĩnh vực này, phát huy các tiềm năng KN từ NN sẽ đem lại nhiều giá trị lớn. Những tiềm năng KN từ NN gồm: Tiềm năng phát triển tự nhiên; Tiềm năng phát triển KT- XH; Tiềm năng phát triển văn hoá du lịch NN; Tiềm năng phát triển KHCN; iii) tinh thần KN từ NN. Tinh thần KN là việc chấp nhận rủi ro, dám nghĩ, dám làm, dám đương đầu với những thách thức để thực hiện ý tưởng KN. KN từ NN là vấn đề mới, không tránh khỏi những trở ngại, rủi ro và đòi hỏi tinh thần sáng tạo, đổi mới mạnh mẽ, nhất là trong thời đại CMCN 4.0 hiện nay. Nội dung giáo dục tinh thần KN từ NN được gồm thái độ KN và ý định KN; iv) *một số kỹ năng KN cơ bản.* Để KN thành công, ngoài trình độ, kiến thức chuyên môn về lĩnh vực, ngành nghề KN, mỗi TNNT còn phải được trang bị một số kỹ năng cơ bản để đạt được hiệu quả tối ưu trong quá trình hiện thực hoá các ý tưởng khởi nghiệp. Do đó, trong GDKN từ NN, TNNT cần phải được trang bị một số kỹ năng cơ bản.

Phương thức giáo dục gồm: i) giáo dục thông qua tuyên truyền, vận động. PP này gồm tuyên truyền, vận động bằng miệng (giải thích, chứng minh, khuyên nhủ, toạ đàm, diễn đàn, sinh hoạt chuyên đề); Tuyên truyền, vận động qua các phương tiện truyền thông hiện đại (mạng xã hội, phóng sự, chương trình truyền hình, phát thanh, báo chí, áp phích); ii) giáo dục bằng các gương điển hình với các hình thức: Đối

thoại, truyền cảm hứng; Tôn vinh gương mặt TNNT KN tiêu biểu; iii) giáo dục thông qua lao động trải nghiệm với các hoạt động đưa TNNT tham gia vào hoạt động thực tế tại các cơ sở SXKD, HTX; iv) giáo dục thông qua các hoạt động văn hoá gồm các hình thức: Triển lãm mô hình ý tưởng KN từ nông nghiệp; Hội chợ nông sản; Hội thi ý tưởng thanh niên KN từ NN..

2.2. Khái quát tình hình GDKN từ NN cho TNNT tỉnh Hưng Yên

Trong giai đoạn 2018 - 2022, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tỉnh Hưng Yên đã nỗ lực thực hiện Đề án “Hỗ trợ thanh niên Hưng Yên sáng tạo, KN” theo Quyết định số 1134/QĐ-UBND ngày 14/5/2018 của UBND Tỉnh Hưng Yên. Trong đó, GDKN được xem là nhiệm vụ trọng tâm nhằm tư vấn, hỗ trợ thông tin, kiến thức, kỹ năng cho TN KN. Trong đó TNNT là đối tượng quan trọng và ưu tiên GDKN trong lĩnh vực NN. Sau 05 năm thực hiện Đề án, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã tổng kết và đạt được những kết quả quan trọng trong quá trình GDKN từ NN cho TNNT:

Tổ chức Hội nghị liên kết ngành và đối thoại chính sách tại tỉnh Hưng Yên với chủ đề “Chuyển đổi số - Động lực từ thanh niên KN”; Cử TNNT tham gia Hội nghị tập huấn trang bị kiến thức về phát triển kinh tế cho TNNT” cụm ĐBSH diễn ra tại Sa Pa ngày 7/7/2022; Ban Thường vụ Tỉnh đoàn tổ chức 38 lớp tập huấn về khởi sự doanh nghiệp, lập nghiệp và có 6.650 thanh niên được tư vấn, hỗ trợ kiến thức KN; Tổ chức 03 Ngày hội “Thanh niên Hưng Yên sáng tạo, KN” thu hút trên 2.000 đoàn viên, sinh viên, TNNT tham gia. Ngày 23/3/2022, tại Hội nghị đối thoại giữa lãnh đạo UBND tỉnh Hưng Yên về chủ đề “Thanh niên tỉnh Hưng Yên với KN, lập nghiệp”, TNNT đã có cơ hội tham gia thảo luận về những chính sách hỗ trợ về công nghệ cho thanh niên KN gắn với nông nghiệp sạch, các giải pháp khắc phục tình trạng “được mùa mất giá”, đề xuất thành lập Quỹ đầu tư KN cho thanh niên. Cử TNNT tham gia lễ trao Giải thưởng Lương Định Của và trao giải “Cuộc thi Dự án KN TNNT” hằng năm. Đồng thời, thông qua tổ chức cuộc thi “Tìm kiếm ý tưởng sáng tạo, KN”, Đoàn Thanh niên đã hỗ trợ xây dựng 12 mô hình KN trong lĩnh vực NN của TN nói chung và TNNT nói riêng trong giai đoạn 2018 - 2022.

Như vậy, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tỉnh Hưng Yên với vai trò là chủ thể chính trong GDKN từ NN cho TNNT đã và đang nỗ lực tổ chức các hoạt động phong phú, ngày càng chú trọng về chất lượng. Tuy nhiên, TNNT là đối tượng đặc thù, không còn tham gia học tập trong nhà trường, các hoạt động giáo dục

chưa thực sự có sức lan toả rộng rãi, vẫn còn tình trạng đối phó, hình thức. Do đó, quá trình GDKN từ NN TNNT cần phải có các biện pháp cụ thể để Đoàn Thanh niên phối hợp với các lực lượng tổ chức giáo dục ngoài cộng đồng đạt hiệu quả cao, giúp TNNT KN thành công trong lĩnh vực NN, phát huy những tiềm năng của địa phương.

2.3. Biện pháp GDKN từ NN cho TNNT tỉnh Hưng Yên hiện nay

2.3.1. Nâng cao năng lực của đội ngũ cán bộ Đoàn cơ sở tại tỉnh Hưng Yên

Biện pháp này nhằm trang bị đầy đủ hệ thống kiến thức, kỹ năng về KN từ NN, đảm bảo được các điều kiện, tổ chức cho cán bộ Đoàn cơ sở để trở thành chủ thể giáo dục chính. Đồng thời, đây cũng là biện pháp góp phần nâng cao hiệu quả của giáo dục, tạo uy tín và niềm tin đối với TNNT trên địa bàn tỉnh, góp phần khắc phục các khó khăn về điều kiện cơ sở vật chất, hạn chế tối đa các tác động không mong muốn từ những yếu tố khách quan.

2.3.2. Nâng cao nhận thức cho TNNT về những kiến thức, kỹ năng KN cơ bản thông qua các phương tiện truyền thông hiện đại.

Biện pháp này nhấn mạnh việc sử dụng các phương tiện truyền thông hiện đại căn cứ theo nhu cầu của đối tượng giáo dục để phát huy tính hiệu quả của công tác tuyên truyền, phổ biến tài liệu trong môi trường số hiện nay. Các sản phẩm được thiết kế gồm infographic, các ấn phẩm điện tử, mã QR dẫn link liên kết tài liệu. Kênh đăng tải phổ biến gồm: Đăng tải trên các phương tiện truyền thông đại chúng (báo chí, phát thanh, truyền hình), mạng xã hội (fanpage Tuổi trẻ Hưng Yên); Cổng thông tin điện tử (website).

2.3.3. Xây dựng môi trường giáo dục tích cực thông qua cổng thông tin điện tử (website).

Biện pháp này nhằm tạo ra một môi trường giáo dục chuyên cung cấp, bổ sung, hỗ trợ cho TNNT các vấn đề liên quan đến hoạt động KN nói chung và KN từ NN nói riêng. Đó là cổng thông tin chính thống để TNNT tìm kiếm các tài liệu, video clip và tin tức về các hoạt động, sự kiện KN từ NN do Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tổ chức. Đây vừa là biện pháp hỗ trợ hoạt động giáo dục cho Đoàn thanh niên, vừa tạo ra môi trường nền tảng đăng tải các sản phẩm, tài liệu giáo dục để TNNT thực hiện quá trình tự giáo dục

2.3.4. Phát huy tính tích cực, chủ động của TNNT trong KN ĐMST từ NN thông qua các hoạt động văn hoá. Qua đó, tạo môi trường cho TNNT thể hiện, trình bày các ý tưởng KN sáng tạo từ NN của mình với các nhà đầu tư, các chuyên gia, cố vấn KN

ĐMST. Đẩy mạnh tổ chức các buổi triển lãm mô hình, phát huy hiệu quả các hội chợ du lịch sản phẩm NN, tiếp tục đẩy mạnh tổ chức các hội thi ý tưởng TNNT KN từ NN.

2.3.5. Tăng cường sự tham gia của các LLPH trong GDKN từ NN.

Biện pháp này nhằm huy động sự tham gia và phát huy tối đa sức mạnh của các LLPH, tăng cường sự tham gia của nhà trường, gia đình, các đơn vị, tổ chức, doanh nghiệp để thực hiện GDKN từ NN cho TNNT toàn diện, đảm bảo hiệu quả giáo dục cao nhất. Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tỉnh Hưng Yên cần nâng cao nhận thức và thống nhất nội dung, phương thức giáo dục với các LLPH; Vận động các bên liên quan thực hiện tốt công tác tham mưu, phối hợp hiệu quả trong các HĐGD; Tiếp tục tham mưu UBND phê duyệt Đề án “Hỗ trợ thanh niên Hưng Yên KN, đổi mới, sáng tạo giai đoạn 2023 - 2030”.

3. Kết luận

Giáo dục KN từ NN cho TNNT hiện nay là biện pháp quan trọng nhằm nâng cao chất lượng nguồn nhân lực trẻ gắn với tiềm năng phát triển của địa phương, hướng đến mục tiêu phát triển KT – XH bền vững. Để nâng cao hiệu quả thực hiện GDKN từ NN cho TNNT, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tỉnh Hưng Yên với vai trò là chủ thể chính cần tiếp tục phối hợp với gia đình, nhà trường và các tổ chức quần chúng, các cơ sở SXKD, HTX nông sản. Qua đó, tạo môi trường giáo dục đa dạng, toàn diện, mọi lúc, mọi nơi, phát huy tối đa các nguồn nhân lực để TNNT không chỉ được cung cấp kiến thức, rèn luyện kỹ năng, hình thành ý tưởng KN sáng tạo mà còn được tư vấn, hỗ trợ KN thành công trong lĩnh vực NN.

Tài liệu tham khảo

1. Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tỉnh Hưng Yên (2022). *Báo cáo tổng kết Công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi tỉnh Hưng Yên năm 2022*.

2. Cổng thông tin điện tử Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tỉnh Hưng Yên (2022). *Ban Thường vụ Tỉnh đoàn – Hội LHTN Việt Nam tỉnh tổ chức tổng kết “Đề án hỗ trợ thanh niên Hưng Yên sáng tạo, KN giai đoạn 2018 – 2022”*.

3. Hồ Kim Hương (2018). *Giáo dục KN cho sinh viên Học viện Thanh thiếu niên Việt Nam*. Đề tài nghiên cứu khoa học cấp cơ sở, Học viện TTN Việt Nam.

4. Thủ tướng Chính phủ (2022), *Quyết định số 897/QĐ-TTg ngày 26/7/2022 về việc “Phê duyệt chương trình Hỗ trợ thanh niên KN giai đoạn 2022 – 2030*. Hà Nội